

Tannlegenes viktige oppgave – oppdage omsorgssvikt!

Jeg håper at alle har hatt en strålende sommer! Høsten er innholdsrik med både kommunevalg og NTFs representantskap. Men først; i skrivende stund deltar NTF sammen med Akademikerne på Arendalsuka 2015.

Arendalsuka er en arena for uformelle møter mellom næringsliv og politikk, og har blitt en viktig møteplass også for organisasjoner.

Akademikerne har stand i Arendal, og NTF bidrar der. De leier plass på Solsiden, en liten restaurant inne i Pollen, hvor medlemsforeningene har arrangementer hele uken. Vi har i år et felles opplegg med vår samarbeidspartner fra Munnhelsedagen 2015, Diabetesforbundet, en av dagene.

Nytt av året er at NTF, sammen med Juristforbundet, arrangerer et debattmøte torsdag 13. august. Temaet er varsling av mistanke om vold eller overgrep mot barn. Blant de inviterte er justisministeren, riksadvokaten, barneombudet og en representant for Stortingets familie- og kulturkomité. Tannhelsetjenesten vil være representert i debatten ved Anne Rønneberg fra Universitetet i Oslo. Ordstyrer er tidligere barne- og likestillingsminister Inga Marte Thorkildsen.

Manglende avdekking av omsorgssvikt, vold og overgrep mot barn er et stort samfunnsproblem. Gang på gang opplever vi at barn har dårligere rettssikkerhet enn voksne. Det svikter i alle ledd – altfor få melder fra ved mistanke.

Flere lover pålegger oss å varsle ved mistanke om at barn lider nød. Alle har en slik meldeplikt etter *Lov om barneverntjenester*, og som helsepersonell har vi samme bestemmelse i *Helsepersonelloven*.

I tillegg følger det av *Straffeloven* et straffansvar for ikke å melde ifra om straffbare forhold.

Under debatten vil det bli rettet spesiell oppmerksomhet mot meldeplikten for helsepersonell og på den offentlige tannhelsetjenestens unike posisjon til å varsle ved mistanke om omsorgssvikt og overgrep.

Dette er en viktig tematikk for oss tannleger og et område som det heldigvis har vært fokusert mye på den senere tiden. Tannlegenes viktige rolle i å oppdage omsorgssvikt og overgrep er stadig oftere på dagsorden.

Anne Rønneberg fikk Redd Barnas Eglantyne Jebb-pris i 2012, fordi hun bryr seg om de barna som trenger det aller mest. Akademikerprisen 2014 ble tildelt Tiril Willumsen for hennes arbeid med tannbehandlingsangst i relasjon til tortur og overgrep. Begge har vært med på å sette tannlegene på kartet i helsetjenesten.

Vi samarbeider med andre organisasjoner om temaet. Mange har sikkert sett Redd Barnas kampanje «Jeg er her» som NTF støtter. Kampanjens mål er å bryte tausheten og knuse tabuer. Slik kan vi bidra til å forebygge og bekjempe seksuelle overgrep mot barn og unge.

Myndighetene er også opptatt av temaet. I et brev til landets kommuner presiseres opplysningsplikten til barnevernstjenesten. Denne plikten er svært viktig for at samfunnet skal kunne beskytte barn mot vold, mishandling eller andre former for omsorgssvikt. Som privatperson har man et moralsk ansvar for å melde til barnevernstjenesten dersom man er alvorlig bekymret for et barn.

Alle som arbeider i en offentlig instans eller tjeneste, har lovpålagt meldeplikt ved alvorlig bekymring for et barns omsorgssituasjon eller atferd. Opplysningsplikten setter taushetsplikten til side når det er grunn til å tro at

et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt. I tillegg gjelder den når et barn har vist vedvarende alvorlig atferdsvansker. *Grunn til å tro* innebærer at det må være en konkret grunn til mistanke eller bekymring, men man må altså ikke vite at situasjonen til barnet er alvorlig.

Helsedirektoratet vil i løpet av 2016 ferdigstille nasjonale faglige retningslinjer om tannhelsetjenester til barn og unge. Retningslinjene vil inneholde et eget kapittel om tannhelsepersonells opplysningsplikt til barnevernet.

Tannleger, spesielt i den offentlig tannhelsetjenesten, er det eneste helsepersonellet barna treffer regelmessig. Vi har derfor en meget viktig rolle, og mange steder er det et utbredt og godt samarbeid mellom tannhelsetjenesten og barnevernet. Men vi kan bli enda bedre.

Disse utsatte barna blir også voksne, og da går de som oftest til en privatpraktiserende tannlege. Derfor er det viktig for alle i tannhelsetjenesten å ha kunnskap på området. Det er viktig at temaet inkluderes i odontologiutdanningen, og det er viktig at NTF tilbyr relevant etterutdanning.

Hovedstyret mener at NTF bør ha et eget policydokument på området, og vil legge dette frem på høstens representantskapsmøte. Årets landsmøte har folkehelse som tema, og der blir det en seanse om omsorgssvikt og tannhelsepersonellens rolle.

Så tannlegene er med. Engasjer dere! Si «Jeg er her»!

Lykke til med dette viktige arbeidet!

Camilla Hanser Steinum